

10-14 HOOGEEVEEN: VOOR WORTELAARS EN VLIEGERS

DECEMBER 2024

Eerst ontdekken wie je bent en wat bij je past, en pas instromen in het voortgezet onderwijs als je er klaar voor bent. Dat is de inzet van de leerroute 10-14 Hoogeveen waarvoor het Roelof van Echten College en PricoH (vereniging voor christelijk basisonderwijs) de handen ineen hebben geslagen. Pidi Beerekamp-Reitsma, afdelingsleider van leerjaar 1 en 2 op het Roelof van Echten College, kreeg de opdracht om de leerroute samen met twee collega's van PricoH op te zetten. Inmiddels is zij voor het derde jaar teamleider van de 10-14-leerroute. De leerroute is bedoeld voor leerlingen met een verwachte havo/vwo-uitstroom.

In Nederland is het onderwijs zo ingericht dat alle kinderen op dezelfde leeftijd de overstap maken naar het voortgezet onderwijs. Hoewel dit bij de meeste kinderen prima verloopt, kregen ze er in Hoogeveen steeds meer moeite mee dat hiermee geen recht wordt gedaan aan álle kinderen. Er zijn immers leerlingen die eerder toe zijn aan de overstap naar voortgezet onderwijs, terwijl anderen er juist baat bij hebben om de gang naar het vo nog wat uit te stellen.

Daarom besloten de besturen van het Roelof van Echten College en PricoH een leerroute op te zetten voor kinderen van 10 tot 14 jaar, die op hun eigen tijd naar

het vo kunnen doorstromen. Samen met twee collega's van PricoH ging Pidi hiermee aan de slag. Voor versterking van de betrokkenheid en het draagvlak werd er een werkgroep samengesteld met leraren van beide besturen. "In het eerste jaar waren we vooral intern gericht op wat en wie we willen zijn, het tweede jaar zijn we meer naar buiten getreden om ons te profileren en te laten zien wat we doen en waarom. En nu, in het derde jaar, richten we ons vooral op de inhoud, ons 10-14 onderwijs."

VEILIGE OMGEVING

"Als wij onze doelgroep willen duiden, spreken we van 'wortelaars' en 'vliegers'", vervolgt Pidi. "Wortelaars zijn kinderen die meer tijd nodig hebben om de overstap naar een vo-school te maken. Vliegers zijn inhoudelijk juist eerder toe aan voortgezet onderwijs, maar hebben in sociaal opzicht nog een veilige omgeving nodig. We willen met deze leerroute namelijk niet alleen beter aansluiten bij de cognitieve ontwikkeling, maar zeker ook bij de sociale ontwikkeling van kinderen."

Naast wortelaars en vliegers, zijn er ook andere leerlingen die overstappen, omdat het 10-14 onderwijs deze ouders en kinderen aanspreekt. "Er zitten relatief veel hoger begaafde leerlingen in de 10-14 klassen.

Dat heeft te maken met het feit dat we ons richten op kinderen met een verwachte havo/vwo uitstroom, maar ook met onze werkwijze. Die slaat erg goed aan bij deze groep.”

De 10-14 leerlingen krijgen onderwijs in een apart gedeelte van het gebouw van het Roelof van Echten College. “Wij hebben ervoor gekozen om de leerroute in de vo-school onder te brengen, omdat de kinderen daar allemaal vroeger of later naartoe gaan. We bereiden ze daarop voor in een veilige omgeving. Ze hebben eigen lokalen, een eigen plein, een eigen fietsenstalling, een eigen ingang en ze beginnen ’s ochtends iets later, als het rustig is in de school.”

DRIE PIJLERS

De leerroute startte drie jaar geleden met 17 leerlingen. Op dit moment (2024) zijn er 49 leerlingen, verdeeld over twee groepen: een ab-groep met groep 7/8 leerlingen en een c-groep met brugklasleerlingen. Twee keer per jaar, in augustus en in januari, kunnen er leerlingen instromen. Ook leerlingen van scholen die niet onder PricoH vallen kunnen bij 10-14 Hoogeveen terecht.

Het 10-14 onderwijs is gebaseerd op drie pijlers: coaching, aandacht voor executieve vaardigheden en thematisch werken. “Elke drie weken hebben de leerlingen een gesprek, waarin ze met de coach bespreken welke stappen ze maken en wat ze nodig hebben om

verder te groeien”, vertelt Pidi. “Op die manier zetten we ook de toetsing in: we zien een toets niet als afsluiting, maar als startpunt van de volgende stap in je ontwikkeling.”

In de coaching van leerlingen krijgen executieve vaardigheden veel aandacht. “Er was bijvoorbeeld een leerling die keihard werkte voor wiskunde maar niet vooruit kwam. De coach kwam erachter dat deze leerling geen vragen durft te stellen, een hele belangrijke vaardigheid om te kunnen leren.”

Elke middag wordt er thematisch gewerkt en krijgt leren van elkaar veel aandacht. In de ab-groep, waar po-leraren voor de klas staan, worden bij het thematisch onderwijs ook leraren van het vo betrokken. “Dat is een belangrijke succesfactor, dat je van het begin af aan vo-collega’s bij het 10-14 onderwijs betreft”, zegt Pidi. “Dat bouwen we gaandeweg uit. De c-groep heeft bijvoorbeeld elke vrijdag les in het hoofdgebouw, zodat ze daaraan kunnen wennen.”

OMARMEN EN DOORLEVEN

De po- en vo-leraren die bij de 10-14 leerroute zijn betrokken vormen samen een team. Ze bespreken de leerlingen en bereiden samen de thema’s voor. “We hebben er helaas niet altijd genoeg tijd voor, maar leren van elkaar vinden we heel belangrijk”, vertelt Pidi. “Want dit onderwijs vraagt van leraren specifieke vaardigheden. Zo moeten ze af van klassikaal

lesgeven en zich veel meer richten op wat de individuele leerling nodig heeft. Ze moeten thematisch werken, coachend begeleiden en flexibeler lesgeven. Niet de methode is leidend, maar de kinderen. We zijn aangesloten bij 10-14 Nederland en worden van daaruit ondersteund bij de professionalisering.”

Maar het allerbelangrijkste is volgens Pidi dat deze leraren de 10-14 gedachte omarmen en doorleven, dat ze gemotiveerd zijn om op deze manier onderwijs te geven. “Dat is cruciaal, ook omdat je samen aan het pionieren bent. Er zijn namelijk vele manieren om 10-14 onderwijs vorm en inhoud te geven. Bij elk vraagstuk dat we tegenkomen gaan we terug naar de basisvraag: waarom doen we dit ook alweer? Dan vinden we meestal vanzelf een oplossing.”

TROTS

‘Harde’ opbrengsten zijn nog niet te benoemen, maar kinderen, ouders en docenten zijn zeer positief. Pidi: “Als je ziet wat dit met kinderen doet, dan word je heel enthousiast. Ook zijn we trots. Trots op de twee besturen die hiervoor hebben gekozen. Steun en commitment van de besturen is echt cruciaal voor het welslagen van de leerroute. Trots ook dat we het met dit team zo hebben neergezet. En trots op de kinderen die we zien groeien. We hebben leerlingen die thuis zaten en nu weer elke dag naar school komen. Onlangs kregen we bezoek van de

bestuurder van PricoH. Zij heeft met zeven kinderen gesproken en alle zeven zeiden ze dat ze het hier fijner vinden dan op de basisschool omdat ze gezien en gewaardeerd worden, zich veilig voelen, zelf keuzes mogen maken en hulp krijgen als dat nodig is.”

MEER INFORMATIE

Pidi Beerekamp-Reitsma
www.10-14hoogeveen.nl